

Vájákhél - Pekudé

Vájákhél-Pkudé Hetiszakaszok tartalma יקרה - פקודי

A Vájákhél (2Mózes 35-38:20.) szakasz miután megismétli a szombat szentségének megőrzésére szóló utasítást leírja, hogyan készült a Hajlék. A kapcsolat a Hajlék építése és a szombat megőrzése között – nyilvánvaló: „az, hogy megparancsoltam nektek a Hajlék felállítását és az ezzel kapcsolatos munkálatokat, nem jelenti azt, hogy a munkálatok hatályon kívül helyezik a szombatot”. További halachikus kapcsolat a szombat és a Hajlékkal kapcsolatos munkálatok között, hogy mindazt a 39-féle munkát, ami a Hajlék felépítéséhez és alkatrészeinek elkészítéséhez kellett – tilos szombaton végezni. Itt fordul elő a szombati tűzgyújtás tilalma is.

Mózes egybegyűjti **Izrael fiait**, és újfent elismétli nekik a szombat megtartásának parancsolatát. Majd közvetíti nekik az **Örökkévalónak a Miskán (Szentély)** elkészítésére vonatkozó utasításait. – **2Mózes 35:1–20.**

A nép bőséggel adományoz a **Miskán** céljára a szükséges anyagokból; hoznak aranyat, ezüstöt, rezet, kék, bíbor és vörös színűre festett gyapjút, kecskeszőrt, sodrott lent, állatbőröket, fát, olívaolajat, illatos fűszereket és drágaköveket. A végén már Mózesnek kell leállítania az adakozást. – **2Mózes 35:21–36:7.**

Egy csapat bölcslelkű mesterember elkészíti a **Miskánt**, annak minden felszerelésével együtt (**ahogyan azok már az előző hetiszakaszokban [2Mózes 25–31.] és újra e hetiszakaszban részletesen fel vannak sorolva**): három réteg tetőborítást, 48 darab arannyal bevont fapanelt és hozzá **100 ezüsből** való talapzatfoglalatot; a **paróchet-et (függönyt)**, amely elválasztja egymástól a Miskán két helyiségét és a **mászách-ot**, amely a bejárata előtt van kifeszítve; a **Frigyládát** és annak kerubokkal díszített fedelét; az asztalt és a színkenyereket; a **hétágú menórát** annak különlegesen elkészített olajával; az aranyoltárt és a rajta elégetendő füstölőszert; az égő áldozatokhoz használt szabadtéri oltárt és annak egész felszerelését; a drapériákat, támasztópóznákat és talapzatfoglalatokat az udvar számára; valamint a vizesmedencét és annak talapzatát az összegyűlt réztükrökből. – **2Mózes 36:8–38:19**

A **Pekudé (2Mózes 38:21-40:38.)** szakasz a Hajlék építésének számadásával foglalkozik. Ennyi és ennyi arany, ezüst stb. jött be a gyűjtőakció során, amiből ennyit és ennyit fordítottak ilyen és ilyen célokra. Sokkal több nyersanyag jött be, mint amire szükség volt és a maradékot a Hajlék (Szentély) kincstárában helyezték el. A Hajlékot a mesteremberek darabokban készítették el, majd elhozták Mózeshez, aki összeszerelte a részeket és felállította a Hajlékot az egyiptomi kivonulás utáni második év első hónapjának elsején.

Mózes számba veszi a nép által a **Miskán** építésére adományozott aranyat, ezüstöt és rezet. **Becálél, Oholiáb** és segédek elkészítik a nyolc papi ruhadarabot – az **éfod-ot (kötényszerűt)**, a **chosen-t (melldísz)**, a **möil-t (köpenyt)**, a **cic-et (aranylemezt)**, a süveget, a köntöst, az övet és a nadrágot – úgy, ahogyan korábban (2Mózes 28.) az Örökkévaló Mózesnek meghagyta. – **2Mózes 38:21–39:31.**

Az elkészült **Miskánt** annak minden alkotóelemével együtt Mózes elé viszik, aki felállítja, majd felkeni azt a különleges, erre a célra készített olajjal, **Áront** és négy fiát pedig pappá avatja. Egy felhő jelenik meg a **Miskán** fölött, jelezve, hogy az **Isteni Jelenlét** eljött, hogy benne lakozzék. – **2Mózes 39:40–40:38.**

Binjamin rabbi droséja: Vájákhél

A menóra fénye tanúskodik a csodákról

Egészen meghökkentő kérdést tesz fel a Talmud a Szentélybeli menóra kapcsán:

„*Felvetette Ráv Séset: 'A tanúság függönyén kívül rendezze el' (Mózes 3., 24:3) – de vajon fényre van szüksége?*

Hiszen negyven éven keresztül, amíg Izrael fiai a pusztában vándoroltak, nem mentek másban, csak az Ő fényében! Hanem tanúság ez a világ minden vándorának, hogy a Sechiná [Isteni Jelenlét] Izraelben van.” (Sábát 22b)

Toszfot kérdezi: miért említi egyáltalán Ráv Séset a negyven év témáját? Hiszen amióta világ a világ, mindig is az Örökkévaló az, akinek a fényességét, a teremtését használjuk!

Ráv Séset **Toszfot** kérdését is megválaszolja: az Örökkévaló állandó fénye, melyet a Napon és a Holdon (vagy tágabb értelemben a tűzön, elektromos világításon) keresztül sugároz hozzánk, nem tanúskodik a csodáról, hanem látszólag egy természetes rendszer részei.

Aki figyelmes, az észrevehette, hogy Ráv Séset kifejezetten **Mózes 3. könyvéből idéz**, amit még csak a jövő héten fogunk kezdeni olvasni. Holott a menóra meggyújtásának törvényeit már az elmúlt hetekben felolvastuk!

A **Pné Jehosúa** megmagyarázza, hogy pontosan ez volt Ráv Séset kérdése: **miért volt szükséges a menóra parancsát a harmadik könyvben is megismételni?**

Ezen a nyomvonalon elindulva fantasztikus összefüggésre lelhetünk. A menóra ottani említése ugyanis egyáltalán nem véletlen helyen szerepel, hanem a tórai ünnepek felsorolása után.

A Tóra előírja, hogy a hamarosan elkezdődő **Niszán** hónaptól kezdjük az évet (**Mózes 2., 12:2**). Ennek megfelelően az ünnepek sorában először **Peszách, Sávuo, Ros Hásáná, Jom Kipur**, majd **Szukot** és végül **Smini Áceret** következik (**Id. Mózes 3., 23:1-44**). Az évkörben ezt még **Chanuka** és **Purim** is követi.

Ezek azonban nem tórai ünnepek, így ott nincsenek felsorolva. Utána azonban rögtön a **menóráról, Chanuka** központi szimbólumáról olvasunk (**24:1-4**). Ezt követően pedig a színkenyérről, a jólét – azaz a **Purim** fizikai megmenekülését kifejező lakoma szimbólumáról (**24:5-9**)!

Így egészen új fényben olvashatjuk Ráv Séset mondását: „**tanúság ez a világ minden vándorának, hogy a Sechiná [Isteni Jelenlét] Izraelben van**”. Vagyis: a Tóra maga jó előre elhelyezte azokat a szellemi gyökereket, szimbólumokat, amikből a későbbi nemzedékek megmenekülése később kifejlődhet.

Ezáltal **Toszfot** kérdésére is új választ kaphatunk: a negyven éves vándorlás említése is pontosan emiatt releváns. Hiszen azt a negyven évet is később kaptuk, büntetésként a kémek bűnéért – az Örökkévaló azonban ennek ellenére végig velünk volt.

Ugyanez jellemzi **Chanuka** és **Purim csodáit is**, melyek során a kezdetben rossz végzést érdemelünk bűneink miatt, de végül az Örökkévaló csodáinak köszönhetően megmenekültünk.

Rabbi Jonatan Sacks: Háromfajta közösség

Hosszú dráma zajlott le, **Mózes kivezette a népet a rabszolgaságból**, és **elindította** őket a **szabadság felé** vezető úton. A nép saját szemével látta **Istent a Sínai-hegyen**, ami az egyetlen alkalom volt a történelem során, amikor egy egész nép részesült nyilvános megnyilatkozásban. Aztán **Mózes eltűnt**, hogy hosszú időt töltsön a hegy tetején, és ez az eltűnés az **izraeliták legnagyobb kollektív bűnéhez**, az **aranyborjú** elkészítéséhez vezetett. Mózes visszatért a hegyre, hogy bocsánatot kérjen, amit meg is kapott.

Ennek szimbóluma a **második tábla** volt. Most az életnek újra kell kezdődnie. A szét-tört népet újra fel kell építeni. **Hogyan jár el Mózes?** A **hetiszakasz kezdő verse** tartalmazza a választ:

Mózes összehívta Izrael egész közösségét, és így szólt hozzájuk: „**Ezeket parancsolta nektek az Örökkévaló.**” (**2Mózes 35:1**)

A **vayakhel** ige – amely a **hetiszakasz**nak a **nevét adja** – **kulcsfontosságú Mózes feladatának megértéséhez**. Legegyszerűbb értelmezésében motiváló szóként szolgál, utalva egy korábbi versre. Ebben az esetben a vers egyértelmű: Amikor a nép látta, hogy **Mózes sokáig késik** a hegyről való lejövetellel, **Áron köré gyűltek**, és így szóltak hozzá: „**Állj fel, csinálj nekünk isteneket, akik előttünk mennek!**” (**2Mózes 32:1**)

Mózes cselekedete az, amit a **kabbalisták tikkunnak** neveznek: **helyreállítás, jóvátétel, a múltbeli vétség megváltása**. Ahogyan a bűnt a **kahal** vagy **kehillah** néven működő nép követte el, úgy a vezeklés is úgy valósulhatott meg, hogy ismét **kehillah** néven működtek, ezúttal azért, hogy otthont teremtenek az isteni jelenlétnek, miközben korábban helyettesítőt kerestek számára. **Mózes** a népet a jó érdekében szervezi meg, ahogyan korábban a rossz érdekében gyűlt össze (**a különbség nemcsak a célban, hanem az ige formájában is megmutatkozik**), a borjú esetében passzív, **Mózes** esetében pedig aktív. A passzivitás lehetővé teszi a rossz dolgok bekövetkeztét – „**Ahol azt mondja, hogy „és így történt”, az a közelgő tragédia jele.**” (**Megillah 10b**) A proaktivitás a tragédia legyőzése: „**Ahol azt mondja: „És lesz”, az a közelgő öröm jele.**” (**Bamidbar Rabbah 13**)

Mélyebb szinten azonban a **hetiszakasz nyitó verse felhívja a figyelmünket a judaizmusban a közösség természetére**. A **klasszikus héber nyelvben három különböző szó létezik a közösségre**: **edah**, **tzibbur** és **kehillah**, és ezek különböző típusú társulásokra utalnak.

Az **edah** szó az **ed szóból származik**, amelynek **jelentése „tanú”**. A **ya’ad** ige jelentése **„kinevezni, kijelölni, kijelölni, elrendelni, elkülöníteni, kijelölni vagy meghatározni”**. A **modern héber te’udah főnév jelentése „tanúsítvány, dokumentum, igazolás, cél, tárgy, cél vagy küldetés”**.

Rabbi Jonatan Sacks: Háromfajta közösség

Az edah-t alkotó emberek erős kollektív identitással rendelkeznek. Ugyanazokat a dolgokat tapasztalták meg. Ugyanaz a cél vezérli őket. A zsidó nép csak az **első parancsot** kapva válik edah-vá – közös hitű közösséggé: „**Mondd meg Izrael egész közösségének, hogy e hónap tizedik napján minden férfi vegyen egy bárányt a családjának, egyet minden háztartásnak**”. (2Mózes 12:3)

Az edah lehet rossz és jó célú összejövétel is. Az izraeliták, miután meghallották a kémelek jelentését, elbátortalanodnak és azt mondják, hogy **vissza akarnak térni Egyiptomba**. Egész idő alatt edah-nak nevezik őket (mint például: „**Meddig fog ez a gonosz közösség ellenem morogni?**” Bamidbar 14:27). A Korach által Mózes és Áron hatalmával szemben lázongó népet szintén edah-nak nevezik („**Ha egy ember vétkezik, haragudni fogsz az egész közösségre?**” Bamidbar 16:22). Manapság a szót általában etnikai vagy vallási alcsoportokra használják. Az edah egy hasonló gondolkodású közösség. A szó erős identitást hangsúlyoz. Ez egy olyan csoport, amelynek tagjai sok közös vonással rendelkeznek.

Ezzel szemben a **tzibbur szó** – amely inkább a **misnaikus, mint a bibliai héber nyelvből származik** – a **tz-b-r gyökből** ered, amelynek jelentése „**halmozni**” vagy „**felhalmozni**”. (Bereishit 41:49) A **tzibbur** fogalmának megértéséhez gondoljunk egy csoportra, akik a **Kotelnél** imádkoznak. Lehet, hogy nem ismerik egymást. Lehet, hogy soha többé nem találkoznak. De abban a pillanatban **tíz ember** van ugyanazon a helyen, ugyanabban az időben, és így imádkozni tudnak. A **tzibbur** minimalista értelemben vett közösség, pusztá összesség, amelyet inkább a számok alkotnak, mint bármiféle identitásérzet. A **tzibbur** olyan csoport, amelynek tagjai között nincs semmi közös, kivéve azt, hogy egy bizonyos pillanatban együtt találják magukat, és így imádkozáshoz vagy bármely más, **minjént** igénylő parancshoz szükséges „**közösséget**” alkotnak.

A **kehillah** különbözik a másik két közösségtől. Tagjai különböznek egymástól. Ebben az értelemben hasonlít a **tzibburra**. De őket egy közös vállalkozás érdekében szervezik össze – egy olyan vállalkozás érdekében, amelyben mindegyiküknek megvan a maga különleges hozzájárulása. A **kehillah** veszélye az, hogy tömeggé, csöcselékké, tömeggé válhat.

Ez a jelentése annak a mondatnak, amelyben **Mózes**, amikor leereszkedik a hegyről, látja, hogy az emberek a borjú körül táncolnak: „**Mózes látta, hogy az emberek megvadultak, mert Áron hagyta, hogy ellenőrizhetetlenek legyenek, és ellenségeik nevetség tárgyává váljanak**”. (2Mózes 32:25)

EMBERBARÁT HETILAP NAGY FUVÁROS ZSINAGÓGA

ב"ה

Rabbi Jonatan Sacks: Háromfajta közösség

A **kehillah** szépsége azonban abban rejlik, hogy amikor konstruktív cél vezérli, sok egyén különálló és egyedi hozzájárulását gyűjti össze, így mindenki azt mondhatja: „**Én is segítetttem ezt létrehozni.**” Ezért, amikor Mózes összegyűjti a népet erre az alkalomra, hangsúlyozza, hogy mindenkinek van valami különleges adnivalója: „**Hozzátok el az Örökkévalónak az ajándékokat. Mindenki, aki hajlandó, hozzon ajándékot az Örökkévalónak: aranyat, ezüstöt és bronzot... (2Mózes 35:5)**

És mindazok közül, akik ügyesek, jöjjenek és készítsék el azokat a dolgokat, amelyeket az Örökkévaló parancsolt”. (2Mózes 35:10)

Mózes képes volt a sokszínűségével rendelkező **kehillah**-t egyetlen céllal rendelkező **edah**-vá alakítani, miközben megőrizte az **Istennek** hozott ajándékok sokszínűségét: „**Így Izrael egész közössége elhagyta Mózes jelenlétét. És eljöttek mindazok, akiket a szívük inspirált és akiket a lelkük mozgatott, és áldozatot hoztak az Örökkévalónak, hogy azt a Találkozás Sátorához és annak minden szolgálatához, valamint a szent ruhákhoz használják. Mindenki, akinek a szíve megindította – a férfiak és a nők – hoztak brossokat, fülbevalókat, pecsétgyűrűket és medálokat, mindenféle arany dísz tárgyat... Mindenki, akinek égszínkék, lila vagy skarlátvörös gyapja volt... Aki ezüstöt vagy bronzot tudott felajánlani, az hozta... Minden ügyes asszony saját kezével fonott, és elhozta, amit fonott... Minden asszony, akinek a szíve inspirálta, felhasználta ügyességét... A vezetők hoztak hegyikristályt és más drágaköveket... Így az izraeliták – mindazok a férfiak és nők, akiket a szívük arra készítetett, hogy bármit is hozzanak az Örökkévaló által Mózesen keresztül parancsolt munkához – önkéntes adományként hozták azt az Örökkévalónak”. (2Mózes 35:20-29)**

A **Szentély** nagyszerűsége abban rejlett, hogy kollektív teljesítmény volt – amelyben nem mindenki ugyanazt tette. Mindenki más-más dolgot adott. Minden hozzájárulást értékelték – és ezért minden résztvevő értékeltnek érezte magát. **Vayakhel** – Mózes képessége, hogy a nép felbomlásából egy új és hiteles **kehillah**-t kovácsoljon – az egyik legnagyobb teljesítménye volt. Sok évvel később **Mózes**, a bölcsek szerint, visszatért ehhez a témához. Tudva, hogy vezetőként karrierje a végéhez közeledik, imádkozott **Istenhez**, hogy nevezzen ki utódját: „**Isten, minden élőlény lelkének ura, nevezzen ki egy személyt a közösség élére.**” (**Bamidbar 27:16**) Rashi, a bölcsek nyomán, a szokatlan „**minden test lelkének ura**” kifejezést a következőképpen magyarázza:

Azt mondta Neki: „**Világ ura, minden ember jelleme kinyilatkoztatott és ismert előtted – és tudod, hogy mindegyikük más. Ezért nevez ki nekik egy vezetőt, aki képes elviselni minden embert a saját temperamentumának megfelelően.**” (**Rashi a Bamidbar 27:16**)

A **tzibbur** sokszínűségének megőrzése az **edah** céljának egységével – ez a kihívás a **kehillah**-képzésben, a közösségépítésben, ami önmagában egy nagy vezető legnagyobb feladata.

Gut Sábsz

12. §. Vannak helyek, ahová a **Niszánra** kiküldött futárok megérkeznek **Peszách** ünnepére, de a **Tisrére** kiküldöttek nem érkezik meg **Szukkot** ünnepére. A törvény szerint az lenne eredetileg a helyes, ha ezeken a helyeken, mivel a futárok elérték hozzájuk és közölték velük, mikor van **Ros Chodes**, hogy egy napig ünnepeljék a **Peszáchot**, és – mivel a futárok nem értek oda – két napig a **Szukkotot**. Mindazonáltal, hogy ne legyen különbség az ünnepek között, a **Bölcsek** érvénybe léptettek egy szabályt, mely szerint mindazokon a helyeken, ahova nem érkezik meg idejében **Tisré hírnökei**, minden ünnep két napig tartson. Ebbe még **Sávout ünnepe** is beletartozik. **(Habár ez az ünnep nem a Ros Chodestól, hanem a Peszáchtól számított ómer-számlálástól függ.)**

13. §. Hány nappal tudnak többet utazni Niszán hírnökei, mint Tisré hírnökei? Kettővel, mivel **Tisré hírnökei** nem utaznak **Tisré első napján**, mivel az ünnep (**Ros Hásáná**), és a **tizediken** sem, mert az **Jom Kipur**.

Hány futár szükséges?

14. §. Nem szükséges hogy a futárok ketten legyenek, hanem akár egyetlen ember állításának is hinni lehet. Sőt, ez nem csak a futárokra vonatkozik, hanem még ha egy utazó kereskedő jár is arra, és azt mondja: „**Hallottam a bíróságtól, hogy az új hónap ezen és ezen a napon szentesített**”, akkor el lehet hinni neki, és ennek megfelelően lehet megrendezni az ünnepeket.

Ennek az az oka, hogy a dolog végül is kiderül, következésképp egyetlen elfogadható tanú szava is elegendő...

5. fejezet Az újhoid meghatározása és a ma használt naptár

A Szánhedrin, és az utána következő korszak

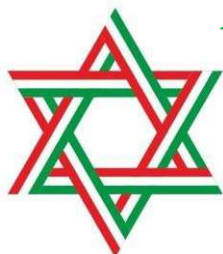
1. §. Minden, amit eddig a **Ros Chodesnek** a **Hold megpillantásával** összefüggő megszenteléséről, illetve a tavasz beállta, vagyis a naptár szükség szerinti módosítása érdekében beiktatandó szökőév megállapításáról leírtunk, csakis az **Izraelben** székelő **Szánhedrin hatásköre**, vagy egy olyan, **izraeli fennhatósággal** rendelkező **bírákból** álló bíróságé, amelynek a **Szánhedrin** erre engedélyt adott.

Ennek az elvnek a gyökere a **Mózesnek** és **Áronnak** adott parancs: „**Ez a hónap... első legyen nektek az év hónapjai között.**” A tanítóról tanítványra, a **Mózes**től, tanítónktól nemzedékek során át ránk szállt **Szóbeli Hagyomány** pedig így értelmezni ezt: Ez a tanúságtétel rád és azokra [**a bölcsekre**] bízott, akik utánad támadnak, és a te hivatalodban működnek.

Mikor azonban nincs **Szánhedrin Izrael földjén**, olyankor a hónapok napjait és a szökőéveket kizárólag a most használatos rögzített naptárból állapítjuk meg.

Folytatjuk...

„S nem is vágy lenni semmi más – Csupán jó honfiú.”

Emlékezzünk meg együtt, a 178 éves 1848-49-es forradalom és szabadságharc hős zsidó honvédjeiről is!

MEGHÍVÓ

Helyszín: Budapest, 1075 Dohány utcai zsinagóga előtti Herzl Tivadar tér Időpont: 5786. Ádár hó 27. – 2026. március hó 16. hétfő 16:00 óra

A rendezvény fővédnökei: Szalay-Bobrovniczky Kristóf honvédelmi miniszter Prof. Dr. Grósz Andor dandártábornok, a MAZSIHISZ elnöke, Csaba Gábor kulturális diplomáciáért felelős helyettes államtitkár

Narrátor: Szalóczy Pál Kazinczy-díjas előadóművész, rádió egykori vezető bemondója.

PROGRAM: '48-as zászlók felvonultatása, Himnusz, szavalatok, ünnepi köszöntők névsorolvasás hősök lezármazottjaival, galambröptetés (48 db) jeltánc, HM katonai tiszteletadás, díszlövés (puska - ágyú), koszorúzás, gyászima a hősi halottakért, Sófárfújás, vallásközi imák a Békéért, 178 léggömb, Béke Himnusza, Szózat, Emlékezés köveinek elhely.

INGYENES kóser vattacukor-popcorn – az első 500 résztvevő egyedi ajándékot kap!

A rendezvény szervezője: MAZSISZEM Magyar - Zsidó Hősökért és Szellemi - Kulturális Értékekért Emlékbizottság (Közhasznú Egyesület)

20 ÉVE A MAGYAR – ZSIDÓ KULTÚRA SZOLGÁLATÁBAN

Tisztelettel kérjük az emlékezők közül a férfiakat a fejfedő viselésére! Legyen ez a mai nap az öszszefogás – megbékélés – egyenlőség – testvériség napja! Jelentkezni koszorúzási (emlékkő) listára március 15.-ig van lehetőség!

Kapcsolat: www.mazsiszem.hu Email: elnok@mazsiszem.hu Támogatói számlaszám: 11600006-00000000-72646021

EMBERBARÁT HETILAP NAGYFUVAROS ZSINAGÓGA

ה"ב

NAGYFUVAROS UTCAI TEMPLOM IMAREND MÁRCIUS 1. – 31. KÖZÖTT

1.	vasárnap		8,00	17,00	12.	ÁDÁR
2.	hétfő	ESZTER BÖJTJE vége: 18,01 <i>MÖGILÁ OLVASÁS KEZDETE</i>	7,00	17,00	13.	
3.	kedd	PURIM	7,00	17,00	14.	
4.	szerda	SUSÁN PURIM	7,00	17,00	15.	
5.	csütörtök		7,00	17,00	16.	
6.	péntek		8,17	17,00	17.	
7.	szombat	KI TISZÁ SÁBÁT PÁRÁ vége: 18,23	8,00	17,00	18.	
8.	vasárnap		8,00	17,00	19.	
9.	hétfő		7,00	17,00	20.	
10.	kedd		7,00	17,00	21.	
11.	szerda		7,00	17,00	22.	
12.	csütörtök		7,00	17,00	23.	
13.	péntek		8,28	17,00	24.	
14.	szombat	VÁJÁKHÉL - PÖKUDÉ SÁBÁT HÁCHODES Újhold hirdetés vége: 18,34	8,00	17,15	25.	
15.	vasárnap	ÁLLAMI ÜNNEP	8,00	17,00	26.	
16.	hétfő		7,00	17,00	27.	
17.	kedd		7,00	17,00	28.	
18.	szerda	<i>JOM KIPPUR KOTAJN</i>	7,00	17,00	29.	
19.	csütörtök	ÚJHOLD	7,00	17,00	1.	NISZÁN
20.	péntek		8,38	17,00	2.	
21.	szombat	VÁJIKRÁ vége: 18,44	8,00	17,30	3.	
22.	vasárnap		8,00	17,00	4.	
23.	hétfő		7,00	17,00	5.	
24.	kedd		7,00	17,00	6.	
25.	szerda		7,00	17,00	7.	
26.	csütörtök		7,00	17,00	8.	
27.	péntek		8,48	17,00	9.	
28.	szombat	CÁV SÁBÁT HÁGADOL vége: 18,54	8,00	17,45	10.	
29.	vasárnap	<i>NYÁRI IDŐSZÁMÍTÁS KEZDETE</i>	8,00	19,00	11.	
30.	hétfő		7,00	19,00	12.	
31.	kedd	<i>Este bödikát hámc</i>	7,00	19,00	13.	

EMBERBARÁT HETILAP NAGY FUVAROS ZSINAGÓGA

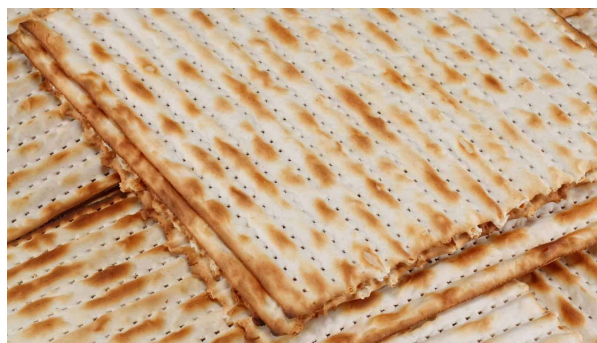
ב"ה

NAGYFUVAROS UTCAI ZSINAGÓGA 2026. PÉSZÁCHI NAGYÜNNEPI IMAREND

ב"ה

31.	kedd	<i>Este bödikát hámc</i>	7,00	19,00	13.	
1.	szerda	<i>Elsőszülöttek böjtje</i> EREV PESZÁCH ₪ 18,55	7,00	19,00	14.	
2.	csütörtök	PESZÁCH 1. ₪ 20,02	8,00	19,00	15.	OMER
3.	péntek	PESZÁCH 2. ₪ 18,58	8,00	19,45	16.	1.
4.	szombat	FÉLÜNNEP 1. vége: 20,05	8,00	19,00	17.	2.
5.	vasárnap	FÉLÜNNEP 2.	8,00	19,00	18.	3.
6.	hétfő	FÉLÜNNEP 3.	8,00	19,00	19.	4.
7.	kedd	FÉLÜNNEP 4. ₪ 19,03	7,00	19,00	20.	5.
8.	szerda	PESZÁCH 7. ₪ 20,11	8,00	19,00	21.	6.
9.	csütörtök	PESZÁCH 8. MÁZKÍR Kb. 9,30 vége: 20,13	8,00	19,45	22.	7.
10.	péntek	ISZRU CHÁG	7,00	19,00	23.	8.
11.	szombat		8,00	19,00	24.	9.

MEGÉRKEZETT AZ IDEI MACESZ

1 KG MACESZ ÁRA: 2.990. FT

MACESZ DARA KB. 0,5 KG ÁRA: 1.500 FT

ÁRUSÍTÁS: HÉTFŐ-SZERDA-PÉNTEK

08:00-12:00

ANDRÁSSY BÉLÁNÁL

Ismeretlen zsidók nyomában CXXXII. **Bacher Béla**

Bacher Béla (Budapest, 1890. június 24. – Budapest, 1960. március 4.) művészettörténész, Bacher Simon költő, író unokája.

Bacher Miksa (1855–1932) kereskedő és Schossberger Hermina (1863–1942) fia. Nagybátyjai Bacher Vilmos orientalista, hebraista, rabbi, Pataki Bernát újságíró, szerkesztő és Bacher Emil közgazdász, a Viktória malomtröszt elnöke.

Az első világháború idején főhadnagyi rangban szolgált. 1938-ban a pécsi Erzsébet Tudományegyetemen államtudományi doktorátust, 1952-ben a Budapesti Tudományegyetemen muzeológus és művészettörténeti oklevelet szerzett.

1951-től a Múzeumok és Műemlékek Országos Központjánál, 1953-tól a Szépművészeti Múzeumnál dolgozott, amelynek 1955-től első tudományos titkára volt. Szerkesztette a *Szovjet Művészettörténet* című folyóiratot. Kutatási területe az orosz és szovjet művészet, különösképpen a szobrászat.

Bevezető tanulmánnyal látta el és szerkesztette *Sztaszov Orosz művészet* címmel 1955-ben magyar nyelven megjelent könyvét. Lefordította V. Sz. Kaufman *A szovjet tematikus festészet 1917-től 1941-ig* című művét. Cikkei megjelentek a *Szépművészeti Múzeum Közleményeiben*, a *Természet és Társadalomban*, a *Szabad Művészetben* és a *Képzőművészeti és Iparművészeti Tudósítóban*.

Házastársa Deutsch Ede és Weisz Karolina lánya, Deutsch Alice (1895–1947) volt, akit 1914. április 2-án Budapesten, a Terézvárosban vett nőül. 1947-ben elváltak. Gyermekei Bacher Emil és Bacher Edit.

Sírja: Kozma utcai Izraelita temető 1/B-18-15

Forrás: (wikipedia)

EMBERBARÁT HETILAP NAGY FUVÁROS ZSINAGÓGA

ה"ב

SZÉDER MENÜ ÁRAK

SZÉDER MENÜ AJÁNLATOK 2026

- **Széder tál: 2.300 Ft**

(főtt tojás, csirkenyak, retek, petrezselyemzöld, chrajsesz, reszelt torma)

- **Csirkés menü: 8.500Ft**

(húsleves-maceszgombóccal, sült csirkecomb filé, steak -burgonya, céklasaláta, töltött macesz sütemény választható ízben)

- **Pulykás menü: 7.800Ft**

(húsleves-maceszgombóccal, 2 szelet sült pulykamell, steak-burgonya, céklasaláta, töltött macesz sütemény választható ízben)

- **Libás menü: 13.500Ft**

(húsleves-maceszgombóccal, sült egész libacomb, törtburgonya, párolt almás-lilakáposzta, töltött macesz sütemény választható ízben)

- **Marhás menü: 12.500Ft**

(húsleves-maceszgombóccal, marhapörkölt, macesztarhonya, céklasaláta, töltött macesz sütemény választható ízben)

- **Lazacos menü: 12.500Ft**

(zöldségleves-maceszgombóccal, almás-gyömbéres lazacsteak, törtburgonyával, töltött macesz sütemény választható ízben)

- **Vegetáriánus menü: 7.800Ft**

(zöldségleves-maceszgaluskával, vegamuszaka, steak-burgonya, töltött macesz sütemény választható ízben)

- **Macesz sütemények: 790Ft**

(csokis, vaníliás, citromos, kávécsokis)

- **Macesz gombócleves -2 nagy gombóccal: 2.400Ft**

- **Macesz gombóc -2 nagy: 1.600Ft**

Hideg SZÉDER MENÜ AJÁNLATOK 2026

- **HIDEG MENÜ ALAP menü: 8.500Ft**

(hideg céklaleves, hideg pulykasült, póréhagymás-majonézes burgonyasaláta, töltött macesz sütemény választható ízben)

- **HIDEG LAZACOS menü: 12.500Ft**

(hideg céklaleves, hideg almás-gyömbéres lazacsteak, póréhagymás-majonézes burgonyasaláta, töltött macesz sütemény választható ízben)

- **HIDEG MARHA menü: 12.500Ft**

(hideg céklaleves, marhanyelv, póréhagymás-majonézes burgonyasaláta, töltött macesz sütemény választható ízben)

- **HIDEG VEGA menü: 6.500Ft**

(hideg céklaleves, casino-tojás, póréhagymás-majonézes burgonyasaláta, töltött macesz sütemény választható ízben)

Áraink bruttó árak!

Ez a kiadvány Szent szövegek idézeteit és azok magyarázatait tartalmazza. Kérjük ne dobja ki!
TALMUD-TÓRA ALAPÍTVÁNY: 19700289-1-42 MAZSIHISZ:0358 AZ EMBERBARÁT ÚJSÁGOT TÁMOGATJA: MAZSÓK

RECEPT-TÁR

Almaleves kicsit másképp

Az alma héja alatt van a legtöbb pektin, így jó sűrítő anyag és rostja "ajándék" a szervezetnek. Legfinomabb érett golden almából.

Hozzávalók: 3 adag

- 1 kg alma
- 3 púpozott ek barna cukor
- 2 dl kókusztej
- 1 kávéskanál fahéj
- 1 kávéskanál szegfűszeg
- 1 kávéskanál kardamom
- 1 fél citromból nyert citromlé
- só ízlés szerint

Elkészítés:

Az almákat alaposan megmossuk, meghámozzuk, negyedekre, majd a magházát kivágva mindegyik cikket 3-3 darabra vágjuk. Feltesszük annyi vízzel főzni, amennyi kb. 3 ujjnyira ellepi. Hozzáadjuk a sót, a fahéjat, 2 ek. cukrot vagy édesítőt, a kardamomot és a szegfűszeget, majd puhára főzzük (de ne főzzük szét!).

Ezzel egy időben egy külön lábasba tesszük az almahéjat, picit megsózzuk, hozzáadjuk a maradék cukrot, a fűszereket és felöntjük annyi vízzel, amennyi éppen ellepi, majd puhára főzzük. Amikor kész, átöntjük egy késes aprítógépbe, beletesszük a kókusztejet és teljesen pépesre mixeljük.

Az egészet hozzáöntjük a közben megfőtt levesünkhöz, és néhány perc forralással összeelegyítjük. Pár csepp citromlével tesszük még üdőbbé.

Kóstolás után mindenki saját ízlésére igazíthatja, ha szükséges édesítővel, hígíthatja vízzel-tejjel, esetleg utána sózhatja.

Forrás: (nosalty)

EMBERBARÁT HETILAP NAGY FUVÁROS ZSINAGÓGA

REJTVÉNY, AGYTORNA (SÁBESZ UTÁNRA)

A POÉN 1. RÉSZE	▽	FORTE, RÖVIDEN PERCEGŐ ROVAR	INGBEN VAN!	TÁVOLLABBI HELYRE	TARTOZÁST LERÓ	... ALKÖHOL; BORSZESZ	VERS-SZAK								
ELŐKELŐ MÚLTÚ (CSALÁD)															
MOZI-BELSŐ!			RIGA POLGÁRA ÉNEK-KETTŐS												
HOSZSZABB EGYENES DORONG				FORGÁSTENGELY A HÁZÁBA RONT											
VATIKÁNI AUTÓK JELZÉSE		BIRTOKLÓ NŐI NÉV													
HEGYI NIMFA						FARAD, RÖVIDEN KATONAI TEREP									
ÉPÍTÉSI TÖRMELEK					KIS KERTI HÁZIKÓ A TETEJÉRE DOB			KÖR, ALAKÚ TALÁLT GYERMEK	SIKLÓS CENTRUMA!	ENERGIA, RÖVIDEN	ITT, AZ ELEJÉN! TETŐSZALMA			KRONOLÓGIA	
ÉLENJÁRÓ							A POÉN 2. RÉSZE METRÓSZAKASZ!								E
A RÁDIUM VEGYJELE			A HÍDRA IRÁNYÍT MIRELIT-MÁRKA								MI TÖBB! TESTÜNK RÉSE				
HATÁROZOTT NÉVELŐ		KIFELE! HAMBURG FOLYÓJA		VÁSÁRLÁS POÉTIKA						VAN ILYEN KÜT IS RÁSPOLYT HASZNÁL					
ELNÁSPÁNGOL							CSATTOGÓ HANGOT AD HÓBORT								
KÉZZEL MEGÉRINT						MILLI, RÖVIDEN KŐ-SIVATAG		FELESÉG, TRÉFÁSAN NASZÁD OLDALAI!				FINÁLÉ KÖZEPE! FAMINTÁT KÉSZÍT			
FINOM NEDŰ A PINCÉBEN				KÖTŐZŐ-ANYAG ARÁNYHÓS							MECCSRE KÉSZÜL ÉRTÉKET RÁIR				
STAFÉTA TAGJAI			PULT A PIACON ... DELON; SZINÉSZ						KULCS NYITJA GRAMM, RÖVIDEN				HAL-SZELET! DÍSZ-NOVÉNY		
AMPER, RÖVIDEN		PARÁNYI BELE-EGYEZŐ VÁLASZ						NARANCS-SZELET PÁSZTOR-KABÁT							
NEM ENGEDÉLYEZETT									OLASZ FOCICSAPAT SZÓL A KECSKE!						
AFRIKAI ORSZÁG EZ ÉVI							PAKTUM VÉGE! RÉSZBEN ELŐJÖN!			VÍZBEN ÁLL! NADAP HATÁRAI!			LEMEZ SZÉLEI! AZONOS BETŰK		
				MÉG JÓKOR RÓMAI 1-ES							SZINUSZ, RÖVIDEN UNNI KEZD!				
OLASZ AUTÓK JELZÉSE	E				CSÓK										

IMAI DŐK, GYERTAGYÚJTÁS, IDŐSEK KLUBJA ESEMÉNYEK

2026. Márc. 13. – 2026. Márc. 20.

DÁTUM	REGGEL	ESTE
13. péntek	7:00	17:00
14. szombat	8:00	17:15
15. vasárnap	8:00	17:00
16. hétfő	7:00	17:00
17. kedd	7:00	17:00
18. szerda	7:00	17:00
19. csütörtök	7:00	17:00
20. péntek	7:00	17:00

Gyertyagyújtás és Szombat kimenetele Budapesten

DÁTUM	ESTE	DÁTUM	ESTE
13. péntek	17:28	14. szombat	18:34
20. péntek	17:38	21. szombat	18:44

POÉN SAROK

Nagypapa mesél az unokáinak a háborús emlékeiből:

- Egyszer egy teljes századot tettem harcképtelenné, teljesen egyedül!
- Tényleg? Tüzér voltál?
- Nem... szakács!

Események

Spiegel Gábor és Spiegel György urak tartottak Jahrzeit-ot édesanyjuk után. A reggeli ima után tikunt adtak.

Mester György alelnök tartott Jahrzeit-ot Drucker Tiborné Róth Ibolya emlékére. A reggeli ima befejeztével tikunt adott a jelenlévőknek.

Korábban tartott Jahrzeit-ot Dr. Goldberger Tamás úr édesanyja emlékére. A reggeli ima után tikunt adott a jelenlévőknek.

A 613 PARANCSOLAT

LXXXV.

„Ne alkalmaz negatív diszkriminációt (sem)”

„A szegényember igazát ne ferdítsd el (ne forgasd ki)”

(2Mózes 23:6)

EMBERBARÁT IDŐSEK KLUBJA

„IDŐSEK KLUB” -ja, rendezvényeire várjuk kiléni tagjait. Várjuk tagjaink szíves megjelenését és ötleteiket, melyekkel segítik a klub működését. Következő klubrendezvényt március 18.-án, szerdán délelőtt 10:00 órától tartjuk a földszinti klubteremben.

AZ EMBERBARÁT ÚJSÁG TÁMOGATÓI:

